

לארצנו זו.

אבל ישנם כנראה יהודים טובים אחדים שאינם רוצים לשכח פה בארץ עתידינו, אף הגלות, ולא זו בלבד אלא שהם משתדלים להוריש אותה גם לבניהם אחרים ולטרטר גם באזני הקטנים את השירה היפה: יהודי ארור.

אין כל ספק אצלי כי המורים הגרמנים שמטבע כרייתם הם אדיבים ובעלי-נמוס אינם נותנים פדות בין תלמיד גרמני ליהודי זמשתדלים לשרש כל רגש של שנאה מתוך חניכיהם הקטנים.

אבל הגרמנים הקטנים לא ידעו להסתיר איכה בלבם, לא יוכלו עדין להצניע את רגשותיהם בחכם, ובשעת המשחק, בעצם השעשועים, מתגלה לפעמים — ואולי אך לפעמים רחוקות מאד — הרחיה הטבעית שבהם, מתפרצת בכל עזה ומתבטאת בשתי מלים חזקות.

וילדינו שותקים, ילדינו מתרגלים ומקבלים הכל בהכנעה.

וכל כך למה?

משום שהורים רוצים ללמד אותם גרמנית, משום שרוצים הם כי שם „גמנסיה“ יהא נקרא על בניהם.

„אין לך דבר העומד בפני הגמנסיה, וביחוד — בפני גמנסיה נכרית!“

זוהי התורה שממכיעים ההורים הטובים האלה על בניהם.

— אבל, הבנו של עולם, מה איפוא נוכל לעשות? מה נעשה בבנינו ובכנותינו שכבר גמרו את למודיהם בבתי הספר העכורים והעלמוס כביכול בירושלם? הנשלה אותם אל בית המדרש למורים? אבל איננו רוצים לישות את כל בנינו למורים! והכנות מה תהא עליהן? הנשאר אותן בבתי הספר הנמוכים עד שנת חופתן כדי לאבד שם זמןן ללא הועיל? זוהי הטענה הנוקבת שאנו שומעים מפני

הורים רבים, אינני מדבר באותם החורים שלי שפסולחה של לועזית נקרה להן מסלתה ושמנה של העברית, אלא שלדעתנו אולי אפשר לפתור את שאלת הראשונים בקצרה: אם מרגישים אתם בצורך של בית ספר תיכוני לבניכם ולבנותיכם, אם רוצים אתם דוק בגמנסיה, מדוע איפוא לא תמצאו עו בנפשכם ליסד גמנסיה עברית לעצמכם? או מדוע, למשל, לא תבואו לעזרת אותה הגמנסיה שכבר יסדו אנשים אחרים בעלי-לב בעירנו, כדי שיוכל המוסד הרך הזה לעמד על מרום-תעודתו?

נתבעים אתם לעגל ונותנים, הרי בא המטש כן שלכם — משכן רופף עדין — ותובע ולמה זה תעמדו מרחיק ותועילי ככה לחרבנו? שלשה עשר!

והו מסע התלמידים של הגמנסיה העברית. האין זו שערוריה?

אבל האשם אינו תלוי אלא בנו, ורק בעצמנו.

לו רצינו לא היינו מוניחים את בתי הספר שלנו ולא היינו שולחים את ילדינו לרעות בשדות זרים; לו הבינונו היינו מכינים לפני חמש שש שנים ב"ס תיכוני לבנינו, לכל נהיה

שרכש לו המוסד הרך הזה אחרי חדשים אחדים של קיומו בעירנו.

זכרו היטב: שלשה עשר, לא פחות ולא יותר, בעיר זו, שלפי דברי הבריות היא מכילה בקרבה יותר מ-100 אלף יהודים.

בלשונונו אנו זאת אומרת: כטפה בלב ים!

אולם צא וחשוב כמה מרובים ילדי ישראל הממלאים תדיר את ספסלי „גמנסיה-הגרמנית“ בירושלם. צא ומנה את מספר מאית הילדים מאחינו בני ישראל לכל כתותיהם ומפלגותיהם, אשכנזים וספרדים, מתנוקות של בית רבן ועד בחורים ובתולות השוקדים יום יום על פתחיהם של מוסדות החנוך הנכרים של הכומריות הצרפתיות המסיתים למיניהם ועוד כאלה וכאלה.

ובעברי בחוצות ירושלם פוגש אני בדרכי יום יום עלמות עבריות צעירות הנוהרות בגאווה אל כה"ס של הכומריות הנוצריות, עומד אני ומסתכל בתמהון בבלטון מפואר וענקי זה שהוא בית-קבול לכמה וכמה עשרות מבנות ציון היקרות הבאות להתם ללמד צרפתית מהורה, מעשה רקמה ועניני מכושית, מתכנסות הן בשמחה לתוך הבית המסתורי הזה המוקף כידוע חומה גבוהה, ורגע הן נעלמות בתוך ים הצלבים ואצות אולי לנשק את ידי האחיות הרחמניות המקבלות אותן ברחמים רבים תחת כנפי השכינה של יוסף-הקדוש . . .

אלו הן אמונינו, העתידות לחנך לנו דור עברי בארצנו.

וכשירדמן לי למשל לעבר בשבת לעת הצהרים לפני „הגמנסיה-הגרמנית“ רואה אני בין המון הילדים והילדות המתפרצים בשאון ובעליוות מתוך החצר לביתם — שורה שלמה של עכרים קטנים, וילקושיהם על שכמם; „קולוניא“ קטנה של יהודי-ינוקא העוזבים את אהלי-יפת ושבים לאדלי-שם ליהנות שעה קלה מזווה של שבת סלכתא . . .

אלה הם בני מנהלינו ומורינו, בנות הדקטורינו ורופאינו, בקצור מה „מלח“ של עירנו, שאת שמותיהם גלה „הצבי“ כבר במקצה ושמצוה גדולה היא לדעתו לפרסם את כלם אחד אחד.

ושם „גמנסיה הגרמנית“ המפוארה והמתנשאת בגאוניותה הגרמנית הרמה לרקיע שמים, שם יושבים להם עשרות מבנינו ולומדים בשקירות את ה„אלטעס-טסטמנט“ מפי פסטור זה או אחר; שם הם שומעים מגדולתו של ביסמרק או פרידריך; שם הם מתפשטים ומתלעטים משיריהם של גישו ושילר, בקצור — נהנים הם שם מכל יפיפותו של יפת.

ואלי דבר יגונב כי שם בחצר ההיכל הנחרר הזה בשעה שהילדים עוסקים יחד במשחקיהם אפשר לשמע לפעמים את המלים היפות האלה: Verfluchter Jude.

שתי המלים האלה מצויות הן כמעט אצל כל אומה ולשון בנוסחאות שונות ובאופנים שונים, ורבים מבני הגלות לא שכחו עדיין בוראי את הפזמון היפה הזה שהסכינה אונם לשמע איש איש בלשונו בארצות פזוריהם, הקללה הזאת היא היא שהבריחה אותנו מהגלות

שלשה עשר!

שלשה עשר מי יודע?

שלשה עשר אני יודע:

שלשה עשר תלמידים ותלמידות „גמנסיה-העברית“ בירושלם, וזה בדיוק המספר העצום של התלמידים

ג א ל צ י ם ל מסר אותם בידי זרים...
 רק הרהיבו=נא וחראו, כי מה שיכלו
 הגרמנים המעטים לעשות מפני רצונם לתת
 לבניהם החנוך הנאות, על אחת כמה וכמה
 שנוכל אנו, באלפינו, לעשות לבנינו, — אם רק
 כחנוך גבוה עברי ולאומי אנו רוצים.
 כי פה, בגמנסיה שלנו, נוכל לתת לבנינו
 חנוך לאומי כחפצנו, ולהכניס בה גם מיפיפותו של
 יפת. ישנם לנו ב"ה, דוקטורים" ולא דוקטורים
 מלומדים ולאומים בעלי השכלה גבוהה הבקיאים
 בשפה הגרמנית והצרפתית, בכל שבע חכמות
 וכל שבעים לשון.

קראו=נא להם איפוא בהתאחדות
 כחותיכם. רמזו=נא להם ויבואו! כאשר באו
 גם ליפן, וראיתם אם במשך הזמן לא תהיה
 גם לנו גמנסיה מחוקנה כאותה הגמנסיה
 הגרמנית.

קראו לה, גמנסיה" או, פרו-גמנסיה" או שם
 אחר כאות=נפשכם, ובלבד שתהא גמנסיה שלכם
 זאת אומרת — עברית!

אין לנו מאומה נגד הגמנסיה הגרמנית
 בתור גמנסיה; אדרבה מוקירים אנו אותה מפני,
 התועלת שהיא מביאה בכלל להתפחות ההשכלה
 בירושלים, אבל כשם שהגרמנים לא היו
 מסתפקים בגמנסיה עברית — מפני עבריותה
 המוכרחת — כך או אפשר לנו היהודים לקבל
 את רב הטובה שהם משפיעים לנו ושאינה
 יכולה להיות לא לפי רוחנו ולא לפי צרכינו
 בארץ.

השכלה אנו רוצים אמנם, אבל בשום
 אופן אין ברצוננו, לעשות את בנינו פה ליהודים,
 צרפתים, יהודים=גרמנים, יהודים=ארורים" אלא
 פשוט ודוקא: יהודים=עבריים!

או אולי טעיתי?

י. קרניאל